

Συγγραφείς:

Θεόδωρος Σταματίου
Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr

Στυλιανός Γ. Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Μαρία Πρανδέκα
Οικονομικός Αναλυτής
mprandeka@eurobank.gr

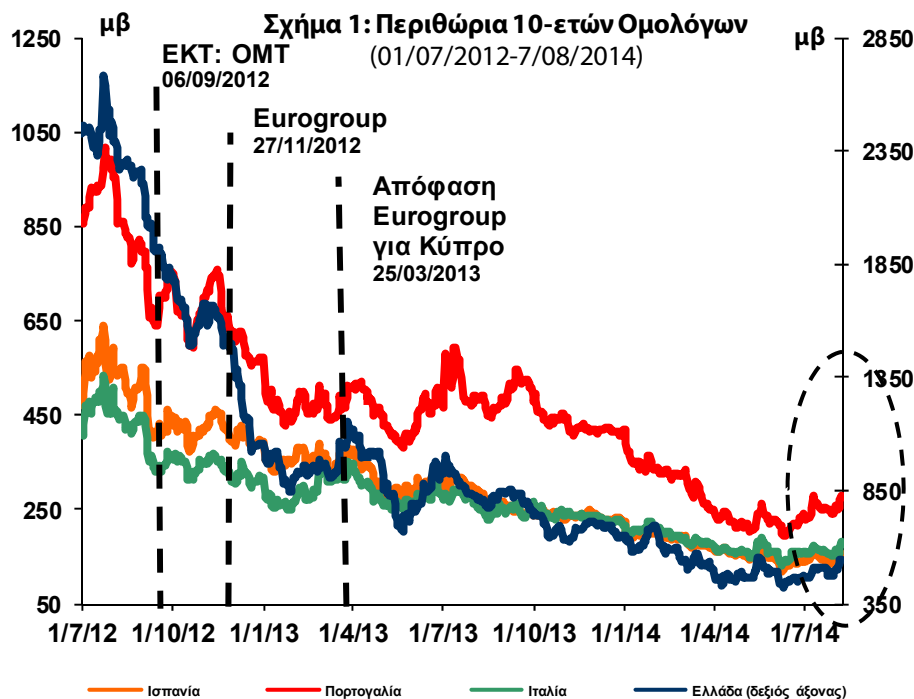
ΡΗΤΡΑ ΜΗ ΕΥΘΥΝΗΣ

Το έντυπο αυτό εκδόθηκε από την Τράπεζα Eurobank Ergasias A.E. ("Eurobank") και δεν επιτρέπεται να αναπαράγεται κατά οποιονδήποτε τρόπο από τα πρόσωπα στα οποία αποστέλλεται ή να δοθεί σε οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο. Το έντυπο αυτό δεν αποτελεί προσφορά αγοράς ή πώλησης ούτε πρόσκληση για υποβολή προσφορών αγοράς ή πώλησης των κινητών αξιών που αναφέρονται σε αυτό. Η Eurobank και άλλοι που συνδέονται με αυτήν ενδέχεται να έχουν συμμετοχές και ενδέχεται να πραγματοποιούν συναλλαγές σε κινητές αξίες εταιρειών που αναφέρονται στο παρόν, καθώς επίσης ενδέχεται να παρέχουν ή να επιδιώκουν να παράσχουν υπηρεσίες επενδυτικής τραπεζικής στις εταιρείες αυτές. Οι επενδύσεις που αναλύονται στο έντυπο αυτό μπορεί να είναι ακατάλληλες για επενδυτές, με κριτήρια τους συγκεκριμένους επενδυτικούς στόχους τους και την οικονομική κατάστασή τους. Οι πληροφορίες που περιέχονται στο παρόν έχουν αποκλειστικά ενημερωτικό σκοπό και προέρχονται από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από την Eurobank. Οι απόψεις που διατυπώνονται στο παρόν ενδέχεται να μη συμπίπτουν με αυτές οποιουδήποτε μέλους της Eurobank. Καμία δήλωση ή διαβεβαίωση (ρητή ή σιωπηρή) δεν δίδεται όσον αφορά την ακρίβεια, πληρότητα, ορθότητα ή χρονική καταλληλότητα των πληροφοριών ή απόψεων που περιέχονται στο παρόν, οι οποίες μπορούν να αλλάξουν χωρίς προειδοποίηση. Καμία απολύτως ευθύνη, οπωσδήποτε και αν γεννάται, δεν αναλαμβάνεται από την Eurobank ή από τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή τα στελέχη της ή τους υπαλλήλους της όσον αφορά το περιεχόμενο του παρόντος.

Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη τους. Ανυπόγραφα σημειώματα θεωρούνται της συντάξεως. Άρθρα, μελέτες, σχόλια κ.λπ. που υπογράφονται από μέλη της συντακτικής επιτροπής, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις του γράφοντα.

Η συρρίκνωση του πραγματικού ΑΕΠ κατά μόνο 0,2% σηματοδοτεί την έναρξη μιας μακροχρόνιας πορείας προς πραγματική σύγκλιση και ανάκαμψη

- Το ελληνικό πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν συρρικνώθηκε σε σχέση με το 2^ο τρίμηνο του 2013 κατά 0,2%.
- Αυτή είναι η 2^η μικρότερη (σε απόλυτους όρους) ποσοστιαία μείωση από την αρχή της ύφεσης (3^ο τρίμηνο 2008).
- Ο λόγος του ελληνικού κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ ως προς το αντίστοιχο μέγεθος του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 (ΕΕ-15) έχει μειωθεί από το 86,10% το 2009 στο 68,57% το 2013.
- Η ελληνική οικονομία θα πρέπει να μεγεθύνεται με ρυθμούς τουλάχιστον κατά 2 με 3 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερους σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη της ΕΕ-15 έτσι ώστε σε 10 χρόνια από τώρα να προσεγγίσει τα επίπεδα της πραγματικής σύγκλισης που ίσχυαν το 2009.
- Η πρόσφατες εξελίξεις από την απαγόρευση των ελληνικών εξαγωγών στην Ρωσία δείχνουν την ανάγκη για ένα πιο διαφοροποιημένο και ταυτοποιημένο προφίλ των ελληνικών εξαγωγών.

Πηγή: Bloomberg

Συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά -0,2% για το 2^ο τρίμηνο του 2014, το τέλος της ύφεσης και η έναρξη της ανάκαμψης πλησιάζει

Σύμφωνα με το ημερολόγιο ανακοινώσεων της Ελληνικής Στατιστικής Υπηρεσίας σήμερα 13 Αυγούστου 2014 - ακριβώς δέκα χρόνια από την έναρξη των Ολυμπιακών Αγώνων της Αθήνας - δημοσιεύθηκαν οι εκτιμήσεις των εθνικών λογαριασμών για το 2ο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Πριν από την εν λόγω ανακοίνωση ως θετική είδηση θα μπορούσε να θεωρηθεί μια εκτίμηση για ύφεση μικρότερη - κοντά στο μηδέν - σε σχέση με τη συρρίκνωση του πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΠΑΕΠ) που καταγράφηκε σε ετήσια βάση κατά την διάρκεια του 1ου τριμήνου του 2014, ήτοι -0,93%. Επιπρόσθετα, στην περίπτωση που επαληθευόταν το αισιόδοξο σενάριο για θετικό πρόσημο στον ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης - για πρώτη φορά ύστερα από 23 συνεχόμενα τρίμηνα συρρίκνωσης της εγχώριας παραγωγής (2008q3-2014q1) - το 2ο τρίμηνο του 2014 θα αποτελούσε την έναρξη της περιόδου ανάκαμψης για την ελληνική οικονομία. Σύμφωνα με την σημερινή ανακοίνωση, το ελληνικό ΠΑΕΠ συρρικνώθηκε σε σχέση με το 2ο τρίμηνο του 2013 κατά 0,2%. Πιο συγκεκριμένα, η αξία της τριμηνιαίας παραγωγής αγαθών και υπηρεσιών ήταν της τάξης των 40,695δισ ευρώ (σταθερές τιμές 2005, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία). Στο 2ο τρίμηνο του 2013 το αντίστοιχο μέγεθος ήταν της τάξης των 40,788 δισ ευρώ. Αξίζει να αναφέρουμε πως ανεξάρτητα με την σημερινή ανακοίνωση, αποτελεί κοινή πεποίθηση των περισσότερων ερευνητικών ιδρυμάτων και οργανισμών ότι στο τέλος του 2014 το ελληνικό πραγματικό ΑΕΠ θα έχει αυξηθεί σε σχέση με το 2013, δηλαδή η αξία της ετήσιας εγχώριας παραγωγής θα ξεπεράσει τα 160,981 δισ ευρώ (σταθερές τιμές 2005, μη εποχικά διορθωμένα στοιχεία). Οι σταθεροποιητικές ενδείξεις της ελληνικής οικονομίας, ήτοι πρωτογενές πλεόνασμα, μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, έξοδος της χώρας στις διεθνείς κεφαλαιαγορές, ανάκαμψη της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, βελτίωση της ανταγωνιστικότητας, συνεπικουρούν προς αυτή την κατεύθυνση. Ο αγώνας για την είσοδο της χώρας μας σε ένα μονοπάτι ισχυρής ανάκαμψης έχει ξεκινήσει.

Οστόσο, με βάση την σημερινή, εν μέρει θετική είδηση, οι αντιδράσεις τόσο των καταναλωτών όσο και των επιχειρήσεων και πρωτίστως των ασκούντων την οικονομική πολιτική θα πρέπει να είναι πολύ συγκρατημένες. Το πιθανό τέλος της ελληνικής «Μεγάλης Ύφεσης» δεν συνεπάγεται ότι το βιοτικό επίπεδο του μέσου Έλληνα ή της μέσης Ελληνίδας καλυτερεύει, απλά σταματάει η χειροτέρευσή του. Δύο ή τρία συνεχόμενα τρίμηνα αύξησης του πραγματικού Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΠΑΕΠ) δεν συνεπάγονται αυτομάτως και μια μελλοντική διαρκή πορεία ανάκαμψης. Όσο οι πραγματικές επενδύσεις ως ποσοστό του ΠΑΕΠ παραμένουν στα σημερινά επίπεδα (13,87%), όσο η συνολική παραγωγικότητα των συντελεστών της παραγωγής παραμένει αισθητά χαμηλή, όσο καθυστερούν οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, όσο δεν αυξάνεται το κεφάλαιο της αξιοπιστίας στην άσκηση οικονομικής πολιτικής, η ελληνική οικονομία μπορεί μεν να μην συρρικνώνεται ωστόσο δύναται να παγιωθεί σε μια τροχιά μακροχρόνιας στασιμότητας ή ισχνής οικονομικής

μεγέθυνσης. Η επίδοση της οικονομίας του Μεξικού την δεκαετία του 80 και της οικονομίας της Ιαπωνίας την δεκαετία του 90 αποτελούν τριανά παραδείγματα μακροχρόνιας στασιμότητας.

Τέλος, βραχυπρόθεσμα δε θα πρέπει να παραβλέψουμε την πιθανή επίπτωση που μπορεί να υπάρξει στο πραγματικό ΑΕΠ του τρίτου τριμήνου αλλά και στον ετήσιο ρυθμό αύξησης του ΑΕΠ οι επιπτώσεις από την επιβολή αποκλεισμού εισαγωγών από την Ρωσία σε αντίποινα των κυρώσεων που της επιβλήθηκαν από τις ΗΠΑ και την Ευρωπαϊκή Ένωση μετά τα πρόσφατα γεγονότα στην Ουκρανία. Αν και το μερίδιο των ελληνικών εξαγωγών αγαθών προ την Ρωσία είναι σχετικά χαμηλό είναι απαραίτητο να τονίσουμε εδώ πως η εξάρτηση από έναν μόνο αγοραστή για τις εξαγωγές - κυρίως αγροτικών προϊόντων - δείχνει και την ανάγκη στροφής του ελληνικού εξαγωγικού κλάδου προς ένα πιο διαφοροποιημένο και με ποιοτική ταυτότητα προϊόν. Παράλληλα, η συνέχιση της παρούσας κατάστασης στις σχέσεις με την Ρωσία μπορεί να έχει σημαντικές επιπτώσεις στο ελληνικό ΑΕΠ κυρίως εξαιτίας της, σε μεγάλο βαθμό, αναπόφευκτης εξάρτησης από το τις εισαγωγές φυσικού αερίου από τη συγκεκριμένη χώρα.

Επιστρέφοντας στη συζήτηση μας για το τριμηνιαίο πραγματικό ΑΕΠ πρέπει να γίνει αντιληπτό ότι το μονοπάτι της ανάκαμψης δεν θα είναι ένας εύκολος και πόσο μάλλον σύντομος δρόμος. Ο αγώνας για οικονομική μεγέθυνση και πραγματική σύγκλιση με άλλες αναπτυγμένες οικονομίες θα είναι διαρκής και η ελληνική οικονομία έχει μείνει αρκετά πίσω σε όρους κατά κεφαλήν εισοδήματος (χαρακτηριστικό μέτρο σύγκρισης του βιοτικού επιπέδου).¹ Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με το Σχήμα 1 και τον Πίνακα 1, ο λόγος του ελληνικού κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ (ΚΚΠΑΕΠ) ως προς το αντίστοιχο μέγεθος των άλλων οικονομιών που ανήκουν στην ομάδα των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 (ΕΕ-15) έχει μειωθεί σε επίπεδα χαμηλότερα από αυτά που ίσχυαν το 2001. Για παράδειγμα, σε σχέση με τον μέσο όρο της ΕΕ-15, από το 2009 μέχρι το 2013 καταγράφηκε μια μείωση της τάξης των 17,53 ποσοστιαίων μονάδων (ΠΜ), από 86,10% το 2009 στο 68,57% το 2013 (το 2001 το ίδιο μέγεθος ήταν 75,33%).

Τα προαναφερθέντα νούμερα αποτελούν ένα μέτρο της πραγματικής σύγκλισης της ελληνικής οικονομίας προς τις υπόλοιπες οικονομίες των κρατών της ΕΕ-15. Δηλαδή, το 2009, έτος κατά το οποίο σημειώθηκε το υψηλότερο επίπεδο πραγματικής σύγκλισης με την πλειοψηφία των κρατών της ΕΕ-15 (εξαιρέση αποτελούν οι οικονομίες της Ισπανίας, της Ολλανδίας και της Πορτογαλίας, εκεί το υψηλότερο επίπεδο καταγράφηκε το 2004), στον μέσο Έλληνα ή στην μέση Ελληνίδα αντιστοιχούσε το 86,10% της παραγωγής του μέσου πολίτη της ΕΕ-15. Το 2013 το

¹ Για την μακροχρόνια εξέλιξη του λόγου του ελληνικού κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ (ΚΚΠΑΕΠ) ως προς το αντίστοιχο μέγεθος των άλλων οικονομιών που ανήκουν στην ομάδα των κρατών της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15 (ΕΕ-15) βλέπε Gogos, S. G. (2014), "A Race for Growth and Convergence: Greece's Economic Performance 1960-2013", *Economy and Markets*, Volume IX, Issue 5. Ηλεκτρονική διεύθυνση παράθεσης άρθρου: http://www.eurobank.gr/Uploads/Reports/ECONOMY_MARKETS_FEBRUARY2014.pdf

Σχήμα 1: Ελληνικό κατά κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ ως προς το Αντίστοιχο Μέγεθος των Οικονομιών της ΕΕ-15
Πραγματική Σύγκλιση (σε μονάδες κοινής αγοραστικής δύναμης, PPS-EU28), %

Πηγή: Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), Eurobank Research.

αντίστοιχο μέγεθος ήταν της τάξης του 68,57%. Μικρότερη σχετική παραγωγή ταυτίζεται με μικρότερα σχετικά εισοδήματα (το εισόδημα είναι η απαίτηση που έχουμε για το προϊόν που παράγουμε, μικρότερη παραγωγή ισοδυναμεί με μικρότερο εισόδημα). Ανάλογες μειώσεις στο σχετικό ελληνικό κατά κεφαλήν εισόδημα καταγράφηκαν και με τις επί μέρους οικονομίες των κρατών της ΕΕ-15. Όπως παρατηρούμε στον Πίνακα 1, η μεγαλύτερη μείωση σημειώθηκε με την οικονομία της Γερμανίας, 22,90 ποσοστιαίες μονάδες (ΠΜ), της Πορτογαλίας, 22,59 (ΠΜ) και της Σουηδίας, 20,36 (ΠΜ). Τέλος, αξιοσημείωτο είναι το γεγονός πως το 2004 το βιοτικό επίπεδο του μέσου Έλληνα πολίτη ήταν κατά 21.56% *υψηλότερο* σε σχέση με το αντίστοιχο του μέσου Πορτογάλου ενώ στο τέλος του 2013 ήταν κατά 1.03% *χαμηλότερο*.²

Για να καθορίσουμε συγκεκριμένους ποσοτικούς στόχους αναφορικά με το μονοπάτι ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας, θέτουμε το παρακάτω ερώτημα. Πόσο πιο γρήγορα θα πρέπει να μεγεθύνεται η ελληνική οικονομία μέσα στα επόμενα 4, 6, 8, ή 10 χρόνια έτσι ώστε να επανέλθει το σχετικό βιοτικό επίπεδο του μέσου Έλληνα πολίτη στα επίπεδα που ίσχυαν το 2009; Για να απαντήσουμε στο εν λόγω ερώτημα εργαζόμαστε ως εξής: Ως $ΚΚΠΑΕΠ_{2009}^{EL}$ ορίζουμε το κατά κεφαλήν πραγματικό (σε μονάδες κοινής αγοραστικής δύναμης PPS-EU28) Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν της ελληνικής οικονομίας για το έτος 2009 και ως $ΚΚΠΑΕΠ_{2009}^i$ ορίζουμε το αντίστοιχο μέγεθος για την χώρα i . Επιπλέον, ως g_{EL} ορίζουμε τον ετήσιο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης για την ελληνική οικονομία και ως g_i ορίζουμε το αντίστοιχο μέγεθος για την χώρα i . Έστω ότι το έτος $2013+t$, όπου $t = 4, 6, 8, 10$, η ελληνική οικονομία επιστρέφει στα επίπεδα πραγματικής σύγκλισης που ίσχυαν το 2009, δηλαδή:

$$\frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2009}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2009}^i} = \frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^i} \quad (1)$$

$$t = 4, 6, 8, 10$$

Πόσο παραπάνω (κατά προσέγγιση) θα πρέπει να αναπτύσσεται η ελληνική οικονομία σε σχέση με τη χώρα i έτσι ώστε να πραγματοποιηθεί το σενάριο της εξίσωσης (1), δηλαδή να επιστρέψουμε στα επίπεδα πραγματικής σύγκλισης που ίσχυαν προ ύφεσης; Στο εν λόγω ερώτημα απαντάμε χρησιμοποιώντας τις εξισώσεις (1) και (2). Τα αποτελέσματα παρατίθενται στον Πίνακα 2.

$$\frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^i} = \frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^{EL} (1 + g_{EL})^t}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^i (1 + g_i)^t} \Rightarrow$$

² Στο συγκεκριμένο παράδειγμα χρησιμοποιούμε ως δείκτη βιοτικού επιπέδου το πραγματικό κατά κεφαλήν εισόδημα.

$$\frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^i} / \frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^i} = \left(\frac{1 + g_{EL}}{1 + g_i} \right)^t \Rightarrow$$

$$\frac{1 + g_{EL}}{1 + g_i} = \left(\frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^i} / \frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^i} \right)^{1/t} \Rightarrow$$

$$\frac{1 + g_{EL}}{1 + g_i} = 1 + g_{EL} - g_i =$$

$$\left(\frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^i} / \frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^i} \right)^{1/t} \Rightarrow$$

$$g_{EL} - g_i = \left(\frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013+t}^i} / \frac{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^{EL}}{ΚΚΠΑΕΠ_{2013}^i} \right)^{1/t} - 1$$

(2)

Η ελληνική οικονομία θα πρέπει να μεγεθύνεται με ρυθμούς τουλάχιστον κατά 2 με 3 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερους σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη της ΕΕ-15 έτσι ώστε σε 10 χρόνια από τώρα να προσεγγίσει τα επίπεδα της πραγματικής σύγκλισης που ίσχυαν το 2009

Η ανάγνωση του Πίνακα 2 αποκαλύπτει πως η ελληνική οικονομία θα πρέπει να μεγεθύνεται με ρυθμούς τουλάχιστον κατά 2 με 3 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερους σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη της ΕΕ-15 έτσι ώστε σε 10 χρόνια από τώρα να προσεγγίσει τα επίπεδα της πραγματικής σύγκλισης που ίσχυαν το 2009. Ας εξετάσουμε την περίπτωση με την οικονομία της Ιρλανδίας (βλέπε Πίνακα 1 και 2 τα στοιχεία για την Ιρλανδία). Το 2009 το κατά κεφαλήν πραγματικό (σε μονάδες κοινής αγοραστικής δύναμης PPS-EU28) Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (ΚΚΠΑΕΠ) της Ελλάδας ήταν στο 74,09% του ΚΚΠΑΕΠ της Ιρλανδίας. Με απλά λόγια, στον μέσο Ιρλανδό πολίτη αντιστοιχούσε παραγωγή αγαθών και υπηρεσιών της τάξης των 100 μονάδων ενώ στον μέσο Έλληνα προσεγγιστικά 74 μονάδες. Στα επόμενα 4 χρόνια η ψαλίδα άνοιξε ακόμα περισσότερο και στο τέλος του 2013 στον μέσο Έλληνα αντιστοιχούσε παραγωγή 59 μονάδων σε σχέση με τις 100 μονάδες που αντιστοιχούσαν στον μέσο Ιρλανδό. Σύμφωνα με την πραγματοποιηθείσα άσκηση για να επιστρέψουμε σε δέκα χρόνια από τώρα στα επίπεδα του σχετικού βιοτικού επιπέδου που ίσχυαν το 2009 θα πρέπει το ελληνικό ΚΚΠΑΕΠ να αυξάνεται με έναν ρυθμό κατά 2,29 ποσοστιαίες μονάδες υψηλότερο σε σχέση με τον αντίστοιχο ιρλανδικό. Δηλαδή, αν η οικονομία της Ιρλανδίας μεγεθύνεται με έναν ρυθμό της τάξης του 2% η ελληνική οικονομία θα πρέπει να αυξάνει την εγχώρια κατά κεφαλήν παραγωγή της με έναν ρυθμό της τάξης 4,29%. Επιπρόσθετα, γίνεται αντιληπτό πως η ταχύτερη επιστροφή στα επίπεδα πραγματικής σύγκλισης του 2009 απαιτεί και υψηλότερες διαφορές ανάμεσα στους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης της Ελλάδας και των άλλων κρατών. Στο παράδειγμα με την Ιρλανδία η προαναφερθείσα επιστροφή μέσα σε έναν χρονικό ορίζοντα 8,

**Πίνακας 1: Ελληνικό κατά κεφαλήν Πραγματικό ΑΕΠ ως προς το Αντίστοιχο Μέγεθος των Οικονομιών της ΕΕ-15
Πραγματική Σύγκλιση (σε μονάδες κοινής αγοραστικής δύναμης, PPS-EU28), %**

Έτος	Ευρωπαϊκή Ένωση - 15	Βέλγιο	Δανία	Γερμανία	Ιρλανδία
2009	86,10	80,80	77,16	82,90	74,09
2013	68,57	62,95	59,81	60,00	59,08
Μείωση	17,53	17,85	17,35	22,90	15,01
Κατάταξη (μεγαλύτερη μείωση)	7	5	8	1	11
	Ισπανία	Γαλλία	Ιταλία	Λουξεμβούργο	Ολλανδία
2009	93,12 (2004)	87,45	91,77	37,67	72,76 (2004)
2013	78,37	69,06	76,19	28,28	58,90
Μείωση	14,75	18,39	15,58	9,39	13,86
Κατάταξη (μεγαλύτερη μείωση)	12	4	10	15	14
	Αυστρία	Πορτογαλία	Φιλανδία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο
2009	75,59	121,56 (2004)	82,90	79,08	84,79
2013	57,83	98,97	66,90	58,72	70,59
Μείωση	17,76	22,59	16,00	20,36	14,20
Κατάταξη (μεγαλύτερη μείωση)	6	2	9	3	13

Πηγή: Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία (Eurostat), Eurobank Research.

**Πίνακας 2: Διαφορά σε % Μονάδες Ανάμεσα στον Ρυθμό Οικονομικής Μεγέθυνσης της Ελλάδας
και των Οικονομιών της ΕΕ-15**

Η συγκεκριμένη διαφορά είναι συνεπής με την επιστροφή σε 4, 6, 8, ή 10 χρόνια, του λόγου του ελληνικού κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ ως προς το αντίστοιχο μέγεθος των άλλων οικονομιών στα επίπεδα που ήταν το 2009 (για την Ισπανία, την Ολλανδία και την Πορτογαλία το 2004). Στο συγκεκριμένο έτος καταγράφηκε το υψηλότερο επίπεδο πραγματικής σύγκλισης (για την περίοδο 2001-2013). Για παράδειγμα, για να προσεγγίσει σε 6 χρόνια (2019) η ελληνική οικονομία το επίπεδο της πραγματικής σύγκλισης που είχε με την Ευρωπαϊκή Ένωση - 15 το 2009, θα πρέπει να πετύχει έναν μέσο ετήσιο ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ο οποίος να είναι κατά 3,87 % μονάδες μεγαλύτερος από τον αντίστοιχο ρυθμό που θα πετύχει η ΕΕ-15 (π.χ. αν για την περίοδο 2013-2019 η ΕΕ-15 αναπτύσσεται κατά μέσο όρο με 2% τότε η ελληνική οικονομία θα πρέπει να αναπτύσσεται με 5,87%, έτσι ώστε από το 68,57% που είναι το επίπεδο της πραγματικής σύγκλισης σήμερα να επιστρέψει στα επίπεδα του 2009 (86,10%) το 2019.

Περίοδοι
(Έτος)

	Ευρωπαϊκή Ένωση - 15	Βέλγιο	Δανία	Γερμανία	Ιρλανδία
4 (2017)	5,86	6,44	6,57	8,42	5,82
6 (2019)	3,87	4,25	4,34	5,54	3,85
8 (2021)	2,89	3,17	3,23	4,12	2,87
10 (2023)	2,30	2,53	2,58	3,29	2,29
	Ισπανία	Γαλλία	Ιταλία	Λουξεμβούργο	Ολλανδία
4 (2017)	4,41	6,08	4,76	7,43	5,43
6 (2019)	2,92	4,01	3,15	4,90	3,59
8 (2021)	2,18	2,99	2,35	3,65	2,68
10 (2023)	1,74	2,39	1,88	2,91	2,14
	Αυστρία	Πορτογαλία	Φιλανδία	Σουηδία	Ηνωμένο Βασίλειο
4 (2017)	6,93	5,27	5,51	7,73	4,69
6 (2019)	4,57	3,49	3,64	5,09	3,1
8 (2021)	3,40	2,6	2,72	3,79	2,32
10 (2023)	2,71	2,08	2,17	3,02	1,85

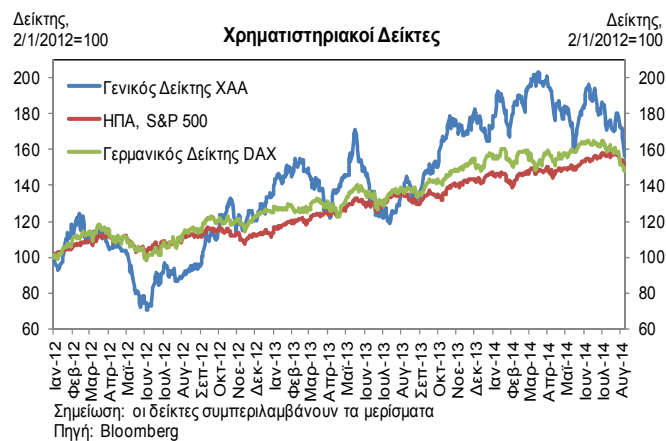
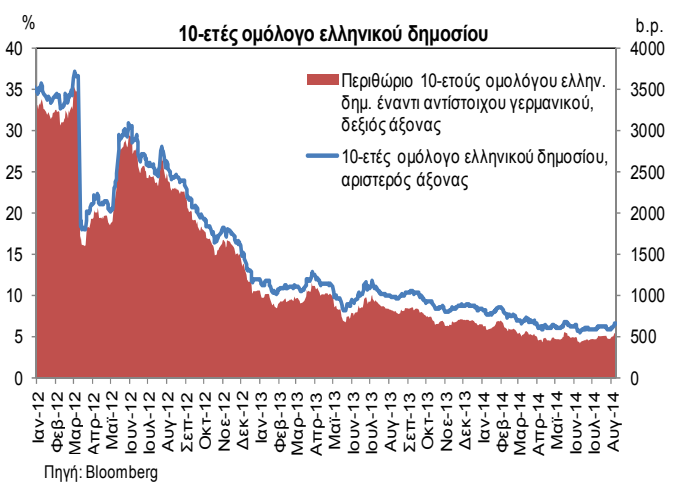
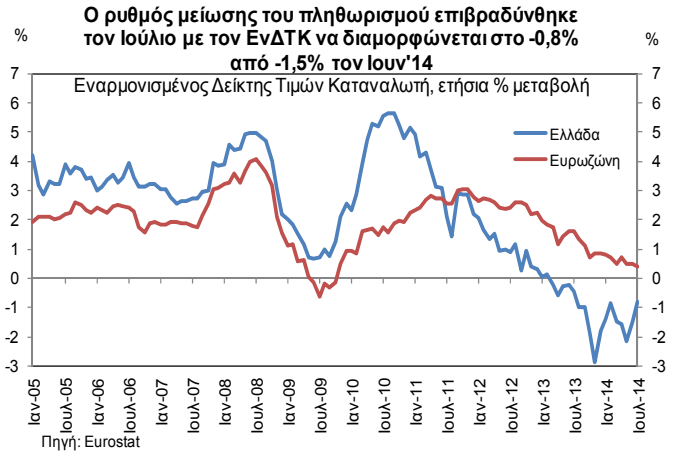
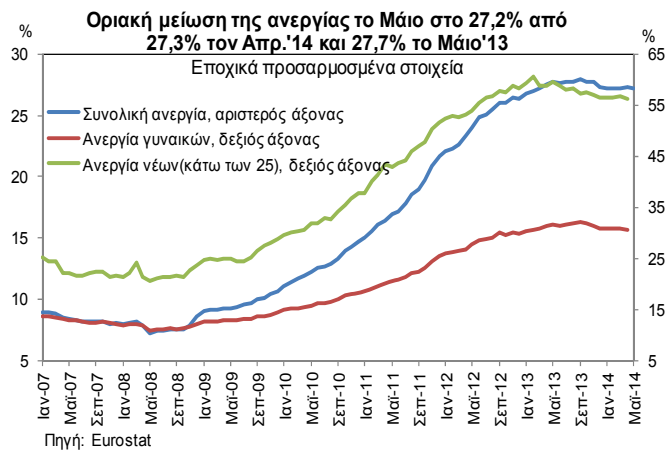
Πηγή: Eurobank Research.

Σημείωση: Ως ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης ορίζουμε την ποσοστιαία αύξηση του κατά κεφαλήν πραγματικού ΑΕΠ.

6, ή 4 χρόνων είναι συμβατή με διαφορές στους ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης της τάξης των 2,87, 3,85 και 5,82 ποσοστιαίων μονάδων αντίστοιχα.

Μέσω αυτής της απλής άσκησης γίνεται αναντίρρητα αποδεκτό ότι η ελληνική οικονομία για να επανέλθει στα προ ύφεσης επίπεδα πραγματικής σύγκλισης δεν αρκεί απλά να μεταβεί σε θετικούς ρυθμούς οικονομικής μεγέθυνσης. Απαιτούνται σχετικά υψηλοί ρυθμοί (υψηλότεροι από την παγκόσμια μακροχρόνια τάση του 2%) και χρόνος. Εξίσου σημαντικό στοιχείο είναι και το εξής: Το νέο υπόδειγμα οικονομικής μεγέθυνσης θα πρέπει να είναι μακροχρονίως βιώσιμο. Στην περίπτωση που ξαναζήσουμε (βλέπε για παράδειγμα την περίπτωση της οικονομίας της Αργεντινής) περιόδους όπως αυτές των ετών 1979-1995 (παρατεταμένη στασιμότητα) και 2007-2013 (απότομη και βαθιά συρρίκνωση της εγχώριας παραγωγής) τότε θα είναι πολύ δύσκολο (αν όχι αδύνατο) να καταφέρει η ελληνική οικονομία να πετύχει την πλήρη πραγματική σύγκλιση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 15.

Βασικές Στατιστικές Εξελίξεις

Πίνακας Π1: Βασικοί Δείκτες Ελληνικής Οικονομίας									
	Τελευταία Περίοδος 2013-14					Ετήσια Στοιχεία			
	Τελευταία Τιμή	Τιμή	2013	2012	2011	2010	2009	2008	2007
		Αντίστοιχης περιόδου 2013/14							
Μακροοικονομικοί Δείκτες									
Ρυθμός μεγέθυνσης ΑΕΠ (% ετ.μετ.)*	-1.1 (Q1 14)	-6.0 (Q1 13)	-3.9	-7.0	-7.1	-4.9	-3.1	-0.2	3.5
Δημοσιονομικό Έλλειμμα (% ΑΕΠ, εκτίμηση για το 2014)**	-2.9 ('14)	-	-3.2	-6.4	-9.8	-11.1	-15.8	-9.9	-6.8
Δημόσιο Χρέος (% ΑΕΠ, εκτίμηση για το 2013-14)	177.2 ('14)	-	175.0	157.2	170.3	148.3	129.7	112.9	107.2
ΔTK (% ετ.μετ.)	-0.7 (07/14)	-0.7 (07/13)	-0.9	1.5	3.3	4.7	1.2	4.2	2.9
ΔTK με σταθερούς φόρους (% ετ.μετ.)	0.1 (07/14)	-1.2 (07/13)	-1.0	0.1	1.3	1.4	1.1	4.2	2.9
Ανεργία (% εργατ. δυναμικού, τελευταία τιμή, τελευταία τιμή περιόδου)	27.2 (05/14)	27.7 (05/13)	27.1	26.4	213.0	14.6	10.5	8.5	8.0
Δείκτης Οικονομικού κλίματος (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	102.6 (07/14)	92.1 (07/13)	90.8	80.3	81.0	82.3	82.3	99.2	109.2
Δείκτες Ανταγωνιστικότητας									
Πραγματικός Εναρμονισμένος Δείκτης Ανταγωνιστικότητας με βάση τον ΔTK (% ετ.μετ.)	-1.3 (Q4 13)	-3.8 (Q4 12)	-1.3	-3.8	-0.5	-1.7	3.4	0.3	1.5
Μοναδιαίο Κόστος Εργασίας (% ετ.μετ.)	-4.7 (Q4 13)	-6.7 (Q4 12)	-6.9	-5.2	-1.7	0.2	6.0	5.2	2.6
Μέσο Κόστος Εργασίας (% ετ.μετ.)	-7.4 (Q1 13)	-11.1 (Q1 12)	-	-12.3	-6.0	-2.7	5.3	2.4	3.4
Καταναλωτικοί Δείκτες									
Ιδιωτική Κατανάλωση σε σταθερές τιμές	-0.2 (Q4 13)	-9.6 (Q4 12)	-6.0	-9.3	-7.7	-6.2	-1.6	4.3	3.6
Δείκτης όγκου στο λιανικό εμπόριο (% ετ.μετ.)	7.3 (Q4/14)	-14.5 (Q4/13)	-8.1	-12.2	-10.2	-6.2	-11.4	1.3	2.2
Νέα επιβατικά αυτοκίνητα (% ετ. σωρ. μετ.)	23.4 (06/14)	-6.4 (06/13)	0.4	-40.1	-31.0	-35.6	-17.8	-4.5	4.5
Καταναλωτική εμπιστοσύνη (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	-51.0 (07/14)	-70.9 (07/13)	-69.3	-74.8	-74.1	-63.4	-45.7	-46.0	-28.5
Επιχειρηματικές προσδοκίες στο λιανικό εμπόριο (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	4.8 (07/14)	-21.0 (06/13)	-22.6	-36.1	-35.4	-33.7	-15.4	14.2	34.2
Δείκτες Βιομηχανικής Δραστηριότητας									
Βιομηχανική παραγωγή (% ετ.μετ.)	1.8 (05/14)	-5.5 (05/13)	-3.6	-3.3	-7.8	-5.9	-6.8	-8.2	2.0
Βαθμός χρησιμοποίησης εργοστασιακού δυναμικού στη βιομηχανία (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	68.9 (06/14)	65.6 (06/13)	65.9	64.30	67.4	68.6	70.5	75.9	77.0
Επιχειρηματικές προσδοκίες (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	1.5 (07/14)	-10.6 (07/13)	-10.2	-21.5	-20.6	-22.5	-28.4	-5.9	5.2
Δείκτης υπεύθυνων προμηθειών (PMI) (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	48.7 (07/14)	47.0 (07/13)	46.0	41.2	43.6	43.8	45.4	50.4	53.8
Δείκτες Κατασκευαστικού Κλάδου & Επενδύσεων									
Ακαθ. σχηματισμός παγίου κεφαλαίου σε σταθερές τιμές (% ετ.μετ.)	-15.3 (Q4 13)	-10.3 (Q4 12)	-12.8	-19.2	-19.6	-15.0	-13.7	-14.3	22.8
Κατασκευή κατοικιών σε σταθερές τιμές (% ετ.μετ.)	-40.4 (Q4 13)	-35.7 (Q4 12)	-37.8	-32.9	-18.0	-21.6	-20.7	-33.6	25.6
Άλλες κατασκευές σε σταθερές τιμές (% ετ.μετ.)	5.4 (Q4 13)	-6.7 (Q4 12)	3.2	-7.9	-25.1	-15.7	1.6	19.5	4.3
Ιδιωτική οικοδομική δραστηριότητα (άδειες, όγκο) (% ετ.μετ., σωρ. μετ.)	4.0 (03/14)	-55.5 (03/13)	-25.6	-30.6	-37.1	-24.1	-26.8	-17.3	-5.0
Δείκτης επιχειρηματικών προσδοκιών στις κατασκευές (τελευταία τιμή, μέση τιμή περιόδου)	-19.6 (07/14)	-32.2 (07/13)	-37.5	-58.3	-68.3	-55.4	-39.5	-9.6	-9.2
Ισοζύγιο Πληρωμών (Τράπεζα της Ελλάδος)									
Ισοζύγιο Τρεχουσών Συναλλαγών (δισ. € ετ. σωρ.)	-2.5 (05/14)	-3.3 (05/13)	1.4	-4.6	-20.6	-22.5	-25.8	-34.8	-32.6
Έσοδα ταξιδιωτικού Ισοζυγίου (% ετ. σωρ. μετ.)	10.6 (05/14)	11.7 (05/13)	14.9	-0.6	9.3	-7.6	-10.6	2.8	-0.3
Έσοδα Ισοζυγίου Μεταφορών (% ετ. σωρ. μετ.)	7.0 (05/14)	-14.9 (05/13)	-9.0	-5.7	-8.6	13.8	-29.4	13.3	18.3
Ακαθ. Εξωτερικό Χρέος (% ΑΕΠ)	229.9 (Q1 14)	225.2 (Q1 13)	225.3	225.6	179.4	185.3	184.6	163.6	142.9
Εισαγωγές Εξαγωγές χωρίς πετρελαιοειδή (ΕΛΣΤΑΤ) ***									
Εξαγωγές Αγαθών (% ετ. σωρ. μετ.)	-4.9 (05/13)	-0.2 (05/13)	-2.2	0.9	16.3	8.3	-15.1	1.0	6.3
Εξαγωγές Αγαθών προς ΕΕ (% ετ. σωρ. μετ.)	-4.3 (03/14)	1.6 (03/13)	-1.1	-3.6	14.1	8.4	-17.3	-5.5	25.1
Εξαγωγές Αγαθών προς χώρες εκτός ΕΕ (% ετ. σωρ. μετ.)	-7.3 (03/14)	-6.7 (03/13)	-8.2	10.6	15.6	7.9	-10.7	17.5	-23.1
Εισαγωγές Αγαθών (% ετ. σωρ. μετ.)	7.5 (05/14)	-5.3 (05/13)	-1.4	-7.6	-7.5	-12.2	-15.7	0.0	15.9
Εισαγωγές Αγαθών από ΕΕ (% ετ. σωρ. μετ.)	0.9 (03/14)	-4.8 (03/13)	-3.0	-9.5	-2.6	-13.8	-17.2	-0.3	17.1
Εισαγωγές Αγαθών από χώρες εκτός ΕΕ (% ετ. σωρ. μετ.)	15.1 (03/14)	-17.9 (03/13)	-10.7	-0.1	-20.8	-8.4	-12.5	0.6	13.5
Χρηματοδότηση του Εγχώριου Ιδιωτικού Τομέα από τα Εγχώρια ΝΧΙ									
Ιδιωτικός Τομέας (% ετ. μετ.)	-3.5 (06/14)	-4.1 (06/13)	-3.9	-4.0	-3.1	0.0	4.1	15.9	21.5
Επιχειρήσεις (% ετ. μετ.)	-4.7 (06/14)	-4.9 (06/13)	-4.9	-4.4	-2.0	1.1	5.1	18.9	20.8
Νοικοκυριά (% ετ. μετ.)	-3.0 (06/14)	-3.6 (06/13)	-3.5	-3.8	-3.9	-1.2	3.0	12.6	22.2
Στεγαστικά Δάνεια (% ετ. μετ.)	-3.2 (06/14)	-3.2 (06/13)	-3.3	-3.4	-2.9	-0.3	3.7	11.2	21.5
Καταναλωτική Πίστη (% ετ. μετ.)	-2.7 (06/14)	-5.2 (06/13)	-3.9	-5.1	-6.4	-4.2	1.8	16.0	22.4
Μη-Εξυπηρετούμενα Δάνεια (NPLs) (% των συνολικών ακαθάριστων δανείων)	31.9 (Q4 2013)	24.5 (Q4 2012)	-	24.5	16.0	10.4	7.7	5.0	4.5
Συνολική Χρηματοδότηση του Εγχώριου Ιδιωτικού Τομέα (% ΑΕΠ) ****									
Συνολική Χρηματοδότηση Επιχειρήσεων & Νοικοκυριών	111.1 (06/14)	113.2 (06/13)	109.8	110.3	113.0	109.9	110.6	112.1	99.8
Νοικοκυριά	55.0 (06/14)	55.8 (06/13)	54.2	54.9	54.8	53.8	53.0	52.6	48.2
Χρηματιστηριακοί Δείκτες*****									
Γενικός Δείκτης ΧΑΑ (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	1369.6	-	1162.7	907.9	680.4	1413.9	2196.2	1786.5	5178.8
Δείκτης FTSE/ASE 20 (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	442.4	-	384.8	309.7	264.9	663.1	1125.4	932.5	2752.5
Δείκτης Τραπεζών ΧΑΑ (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	204.9	-	179.9	226.3	262.9	1251.0	2661.7	1899.4	7296.4
Δείκτης Baltic Dry (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	1518.0	-	2277.0	699.0	1738.0	1773.0	3005.0	774.0	9143.0
Περιθώρια Αποδόσεων Ομολόγων έναντι αντίστοιχων τίτλων του Γερμανικού Δημοσίου,									
Περιθώριο 10-ετούς ομολόγου (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	526.1	-	649.0	1058.4	3313.4	950.9	238.7	227.4	32.2
Περιθώριο 5-ετούς ομολόγου (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	-	-	-	-	-	5163.1	1163.1	254.2	264.3
Περιθώριο 2-ετούς ομολόγου (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	-	-	-	-	-	13408.3	1134.4	211.9	240.1
Περιθώριο 5-ετούς CDS (τελευταία τιμή, τελευταία τιμή έτους για 2007-2012)	-	-	-	-	-	10231.4	1037.3	282.8	238.0
Έντοκα Γραμμάτια Ελληνικού Δημοσίου (ΕΓΕΔ)									
Μέσο επιτόκιο ΕΓΕΔ 26 εβδομάδων (% , τελευταία δημοπρασία, τελευταία δημοπρασία έτους)	2.05 (08/7/2014)	-	4.38	4.38	4.95	4.82	0.35	5.09	4.18
Μέσο επιτόκιο ΕΓΕΔ 13 εβδομάδων (% , τελευταία δημοπρασία, τελευταία δημοπρασία έτους)	1.75 (15/7/2014)	-	4.68	4.68	4.68	4.10	0.59	4.46	4.14
Αξιολόγηση Πιστοληπτικής Ικανότητας Ελληνικού Δημοσίου									
	παρόν	τέλος '12	PSI (Μάρτιος '12)			τέλος '09	τέλος '08		
S&P	B- (21/03/14)	B-	SD			BBB+	A		
Moody's	Caa3 (29/11/13)	C	C			A2	A1		
Fitch	B (23/5/14)	CCC	CCC			BBB+	A		

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή, ΟΔΑΗΧ, Τράπεζα της Ελλάδος, ECOWIN, AMECO, Bloomberg, Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών και Προβλέψεων της Eurobank

* Μη-εποχικά διορθωμένα στοιχεία. Δεν υπάρχουν διαθέσιμα εποχικά διορθωμένα στοιχεία. Οι ρυθμοί μεταβολής του ΑΕΠ για την περίοδο 2007-2010 συμπεριλαμβάνουν την σχετική αναθεώρηση της ΕΛΣΤΑΤ.

** Σε όρους του 2ου Προγράμματος Σταθεροποίησης της Ελληνικής Οικονομίας

*** Τα στοιχεία εισαγωγών-εξαγωγών της ΕΛΣΤΑΤ υπόκεινται σε συχνές αναθεωρήσεις.

**** Για το ΑΕΠ του 2014 σε τιμές αγοράς χρησιμοποιήθηκε η εκτίμηση της Eurobank Research (€ 181,4 δισ.). Για την περίοδο 2007-2013 χρησιμοποιήθηκαν οι αντίστοιχες τιμές της ΕΛΣΤΑΤ.

***** Οι τιμές των μετοχικών δεκτών, των ομολόγων και του BDI έληφθησαν στις 7/8/2014

† Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Συμμετοχής του Ιδιωτικού Τομέα στην Ανταλλαγή Ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου (PSI) η ανταλλαγή των παλαιών ομολόγων με τα νέα έγινε στις 12/03/2012.

Ομάδα Οικονομικών Μελετών

Διεύθυνση Οικονομικών Μελετών & Προβλέψεων

Ιωάννης Γκιώνης: *Ερευνητής Οικονομολόγος*

Στυλιανός Γώγος: *Οικονομικός Αναλυτής*

Βασίλης Ζάρκος: *Οικονομικός Αναλυτής*

Όλγα Κοσμά: *Οικονομικός Αναλυτής*

Μαρία Πρανδέκα: *Οικονομικός Αναλυτής*

Θεόδωρος Σταματίου: *Ερευνητής Οικονομολόγος*

Eurobank Εργασίας Α.Ε., Λ.Αμαλίας 20 & Σουρή 5, 10557 Αθήνα, τηλ +30.210.3337365, fax: +30.210.333.7687, e-mail: Research@eurobank.gr

Eurobank Οικονομικές Μελέτες

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στο <http://www.eurobank.gr/research>

- **New Europe:** Μηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες μακροοικονομικές εξελίξεις στις αγορές της Νέας Ευρώπης
- **Οικονομία & Αγορές:** Μηνιαία επιθεώρηση ανάλυσης και έρευνας θεμάτων που σχετίζονται με την ελληνική και τη διεθνή οικονομία
- **Global Economic & Market Outlook:** Τριμηνιαίο δελτίο αναφορικά με τις κύριες εξελίξεις στην παγκόσμια αγορά και τις προοπτικές τους

Εγγραφείτε ηλεκτρονικά στο: <http://www.eurobank.gr/research>
Ακολουθήστε μας στο twitter: http://twitter.com/Eurobank_Group

